

D/325/05.00.00/2021

29 § Asumispalveluiden myöntämisen perusteet 1.5.2021 alkaenPER_YTA 20.4.2021
§ 29

Liite:

- Pirkanmaan yhteiset asumispalveluiden myöntämisen perusteet

Pirkanmaalla on käynnissä RAI-yhteistyöhanke 2020-2021, johon osallistuvat kaikki Pirkanmaan kunnat. Tampere toimii emäntäkuntana. Hankkeen tavoitteena on, että RAI on käytössä koko Pirkanmaalla ikäihmisten palveluissa toimintakyvyn arvioinnin työkaluna sekä tiedolla johtamisen mahdollistajana. Yhteistyön tavoitteena on, että hyvät käytännöt RAI-kuntien kesken jaetaan vertaiskehittämisen teemalla.

STM on myöntänyt hankkeelle KOMAS (kohti maakunnallista Sotea) rahoituksen 1.7.2020 – 31.12.2021. Hankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen projektisuunnittelija.

RAI-yhteistyöhankkeessa toimintaa kehitetään hyödyntäen moniammatillisia työryhmiä, joissa on osallistujia kaikista Pirkanmaan kunnista. Yksi työryhmä on päivittänyt Pirkanmaan Ikäneuvo-hankkeen aikana laadittuja asumispalveluiden kriteereitä.

Uudet asumispalveluiden myöntämisen perusteet sisältävät tietoa asumispalveluiden tarkoituksesta, sanallista selitystä asiakkaan edellytyksistä asumispalveluiden myöntämiseksi ja RAI-mittarien antamaa tarkempaa tietoa. Nämä myöntämisen perusteet on laadittu sekä palveluasumiseen (ei ympärivuorokautinen hoiva) että tehostettuun palveluasumiseen (ympärivuorokautinen hoiva). Uudet asumispalveluiden myöntämisen perusteet tulevat moniammatillisten SAS (=Suunnittele, Arvioi, Sijoita) työryhmien työkaluksi ja avuksi viranhaltijoille, jotka tekevät asumispalvelupäätökset SAS työryhmien esityksestä.

RAI-toimintakykyarvioinnin mittareista asumispalveluiden myöntämisen perusteissa huomioidaan Maple (palvelutarveluokka), ADLH (arkisuoriutumisen, perustoiminnot), IADLCH (arkisuoriutumisen, välinetoiminnot) ja CPS (kognitiomittari).

Uudet asumispalveluiden myöntämisen perusteet on kokonaan luettavissa liitteestä.

(Lisätietoja: vanhuspalvelujohtaja Anna-Stiina Salminen, p. 040 335 3434)

Ehdotus

ma. Perusturvajohtaja: Perusturvalautakuntalautakunta päättää, että Akaan ja Urjalan yhteistoiminta-alueella otetaan käyttöön liitteessä esitetyt asumispalveluiden myöntämisen perusteet uusilla asiakkailla 1.5.2021 alkaen.

Päätös

Perusturvalautakunta: Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote vanhuspalvelujohtaja, asiakasohjaajat, asumispalveluiden palveluesimiehet

Pirkanmaan yhteiset asumispalveluiden myöntämisen perusteet 12/2020

Palveluasuminen

Palveluasumisella tarkoitetaan palvelua henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa (SHL 21 § 3 mom). Palveluasuminen eroaa tehostetusta palveluasumisesta siten, että se ei pääsääntöisesti sisällä ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa.

Palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihoitolain 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut niin, ettei kotona asuminen ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta, hänellä on oikeus saada palveluasumista.

Ei-ympärivuorokautisen, **tavallisen palveluasumisen myöntämisen edellytyksenä** on, että

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten toimesta moniammatillinen palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa
- Lääkäri on arvioinut asiakkaan terveydentilan
- Asiakkaan toimintakyky on alentunut ja hän tarvitsee säännöllistä apua tai ohjausta arjen toiminnoissa (esim. pukemisessa, wc-käynneissä, hygienian hoidossa, lääkehuollossa, ruokailussa) tai asiakkaalla on arkeen haitallisesti vaikuttavaa turvattomuuden tunnetta tai psyykkisiä oireita
- Jos asiakkaan kognitiivinen toimintakyky on alentunut, tulee hänen selviytyä ilman jatkuvaa valvontaa
- Asiakas selviytyy yön turvajärjestelyin tai sovittujen seurantakäyntien avulla
- Asunnon muutostyön tarpeet ja mahdollisuudet on selvitetty
- Asiakas ei selviydy nykyisessä asumismuodossa kotiin vietävien palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin
- Asiakas kykenee liikkumaan pääsääntöisesti omatoimisesti tai korkeintaan yhden ihmisen avun turvin
- Asiakkaalla ei ole säännöllisesti ympärivuorokautisen palvelun arvetta

Asiakkaan palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia. RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täytyä.

Maple	4 (3) (palvelutarveluokka MapLe 1-5) MapLe alle 4 vain poikkeustapauksissa, kuten asiakkaan turvallisuuden vaarantava sosiaalinen tai psyykinen turvattomuus, harhaisuus tai harhaluuloisuus tai muu sairaus, vaativa hoivan- ja hoidontarve, johon vastaaminen on palveluasumisessa tarkoituksen mukaisempaa kuin terveyskeskuksessa.
ADLH	1 (2) (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH 0-6)
IADLCH	5 (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH 0-6)
CPS	2 (2) (Kognitiomittari CPS 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

DRS	3 (Masennuksen oiremittari DRS 0-14)
DRSSR	4 (Itsearvioitu mieliala DRSSR 0-9) Mielialaa kuvaavat mittarit (DRS ja DRSSR) huomioidaan, jos asiakkaan ongelma on asuinolosuhteilla tai turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa. DRS arvo on edellyttää kotihoidon iRAI HC kokonaisarvioinnin tekemistä.
ABS	5 (Haastava käyttäytyminen ABS 0-12) Haastavan käyttäytymisen oireet voivat häiritä muita asukkaita, joten se on otettava huomioon asumispalvelupaikkaa valittaessa.

Tehostettu palveluasuminen, ympärivuorokautinen hoiva

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan tehostetun palveluasumisen yksikössä tarjottavaa asumista ja palveluja. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista (SHL 21 § 3 mom).

Tehostettua palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihoitolaissa 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut niin ettei kevyemmissä asumisen muodoissa ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta enää asua, hänellä on oikeus saada tehostettua palveluasumista. Palvelujen järjestäjä / viranomais tekee päätöksen palvelun myöntämiseksi.

Tehostetun palveluasumisen myöntämisen edellytyksenä on, että

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten moniammatillisesti tekemä palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa

- Lääkäri on arvioinut tilanteen eikä toimintakyvyn paraneminen/kuntoutuminen ole todennäköistä
- Asiakas tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa/hoivaa, huolenpitoa ja/tai valvontaa säännöllisesti myös yöaikaan
- Asiakas ei kykene fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja/tai sosiaalisen toimintakykynsä heikentymisen tai muiden syiden perusteella selviytymään nykyisessä tai tehostettua palveluasumista kevyemmässä asumismuodossa kotiin vietävien monipuolisten palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin
- Omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu
- Kuntoutuksen keinot on kartoitettu
- Asiakkaalla on muistisairauteen liittyvä suuri riski eksyä eikä sitä voida estää hoitoon osallistuvien tai teknologisten laitteiden avulla

Asiakkaan tehostetun palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia. RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täytyä.

Maple	5 (4) (palvelutarveluokka MapLe 1-5)
ADLH	2 (4) (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH 0-6)
IADLCH	6 (5) (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH 0-6)
CPS	3 (3) (Kognitiomittari 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

Korkea DRS arvo, joka on asuinolosuhteilla / turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa.

Korkea ABS arvo, joka saattaa vaikuttaa asumispalvelupaikan valintaan.

Muita toimintakykymittareita huomioidaan tarvittaessa, kuten MMSE, CERAD, GDS, MNA